

Paweł Prüfer

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

„Viviamo nell'epoca dell'interdipendenza planetaria.
I popoli e le comunità hanno coscienza
di essere immessi in unico destino.
La fraternità può essere al servizio
del nuovo modo di concepirlo”
Alberto Lo Presti

**Ogólnopolska konferencja
„Włosko-polskie punkty zaczepienia.
Ludzkie, społeczne, kulturowe i etyczne wymiary współpracy
oraz ich wpływ na społeczność akademicką”
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jakuba
z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim w dn. 14 maja 2014**

Okazje do wielowątkowego namysłu nad ideą współpracy, współzależności i dialogu, możliwych do realizacji zarówno w przestrzeniach formalnych, jak również w kontekstach rodzących się *ad hoc* inicjatyw „oddolnych”, jest z pewnością sporo. Globalizującemu się już od wielu lat światu politycznemu, gospodarczemu i społecznemu odpowiada trend, który dokonuje się w nieco odmiennych niż wspomniane przestrzeniach. Tworzenie nici porozumienia oraz platformy dialogu pomiędzy odmiennymi kontekstami kulturowymi, a przede wszystkim wychowawczymi, wydaje się nie do przecenienia. Taką okazją konstruowania pomostu dla wymiany myśli, wielowątkowej intelektualnej konwersacji oraz dla tworzenia tym samym przestrzeni w szeroko rozumianej relacji, była inicjatywa konferencyjna zorganizowana w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Jakże mogą być „punkty zaczepienia” będące jednocześnie narzędziem zbliżenia różnych podmiotów na rzecz wypracowania nowych, wspólnych (choć z poszanowaniem odmienności) wartości społecznych i kulturowych – ich nakreślenie stało się możliwe za sprawą wspomnianej inicjatywy.

Konferencja odbyła się pod patronatem naukowym Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. I jako dzieło będące efektem głębokiego zaangażowania organizatorów w jej rzetelnym przygotowaniu okazała się udanym przedsięwzięciem. Główną ideą oraz podstawowym przesłaniem tego intelektualnego projektu była próba waloryzacji kontekstów i czynników budujących tożsamość otwartą na współpracę, współdziałanie, kooperację oraz na wymianę myśli pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w funkcjonowanie rzeczywistości uczelnianych polskich i włoskich. Udało się – za sprawą dzielenia się własną wiedzą i doświadczeniem – wskazać podczas prelekcji, dyskusji i spotkań, na bogactwo praktyki społecznej, ale przede wszystkim na wartość szeroko pojmowanego dziedzictwa kulturowego, naukowego i akademickiego, które może być permanentnie pomnażane, ubogacane i wzmacniane. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny, choć wiodące było odniesienie do kontekstu uczelnianego, edukacyjno-socjalizacyjnego. Zaproszenie do udziału w konferencji podjęli przedstawiciele nauk społecznych i humanistycznych, jak również osoby czynnie i praktycznie zaangażowane i otwarte na gotowość budowania pomostów wymiany własnych doświadczeń oraz kompetencji w tym zakresie. Czynny udział w konferencji zadeklarowali i zrealizowali także praktycy zaangażowani w życie społeczne, kulturalne, religijne, polityczne i akademickie, osoby zajmujące się na co dzień taką aktywnością, oraz pragnące kontynuować, poszerzać oraz pogłębiać współpracę i dialog w kontekstach rzeczywistości włosko-polskiej.

W pierwszym bloku tematycznym podejmowano kwestie związane z ideą współpracy, która jest nie tylko teoretyczną konstrukcją, ale rzeczywistym w sensie praxis działaniem na rzecz promowania integracji międzyuczelnianej. Zasada współzależności rozumiana w odniesieniu do idei demokracji, pojmowana także jako forma braterstwa międzyludzkiego, wydaje się dziś koniecznością, a jednocześnie swoistym antidotum na rozparcelowanie i różne przejawy radykalnej polaryzacji świata globalnego (prof. Alberto Lo Presti, Pontificia Università di San Tommaso d'Aquino „Angelicum” w Rzymie). Rozwiązania systemowe związane z pedagogiczno-oświatowymi kontekstami, wprowadzane w Polsce i we Włoszech, odsłaniają ich słabość, lecz rzetelnie zweryfikowane dają także podstawy dla ich korygowania. Integracja a nierzadko segregacja dokonujące się w wymiarach wychowawczych i oświatowych będące przedmiotem namysłu, zwłaszcza z punktu widzenia pedagogiki, wskazują na konieczność nowego przemyślenia i zastosowania odważnych i uczciwych działań (dr hab. Jacek J. Błęszyński, prof. UMK, dr hab. Ditta Baczała, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Intensyfikują się płaszczyzny współczesnych kontaktów

polsko-włoskich w wielu ośrodkach akademickich. Przykładem jest Uniwersytet Zielonogórski (dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ, Uniwersytet Zielonogórski). Idea budowania relacji, logiki relacyjności wyłania się w poglądach i niezwykle interesujących analizach prowadzonych od lat przez włoskiego socjologa i filozofa bolońskiego Pierpaolo Donatego. Ta idea została ukazana w odniesieniu do możliwej współpracy pomiędzy grupami społecznymi, jednostkami, a także pomiędzy ośrodkami akademickimi – co jest także przedmiotem namysłu socjologii edukacji (dr hab. Paweł Prüfer, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim). Egzemplifikacją takiej relacyjności są dość specyficzne inicjatywy, jak choćby nowoczesne metody kształcenia w dziedzinie bibliistyki (dr hab. Roman Sieroń, prof. KUL, Lublin-Stalowa Wola), czy także bardzo interesujące i bogate inicjatywy realizowane na Uniwersytecie Wrocławskim (dr hab. Justyna Łukaszewicz, prof. UW, Wrocław).

W drugiej części obrad, moderowanej przez redaktora naczelnego kwartalnika „Społeczeństwo i Rodzina” ks. prof. Romana Sieronia, pojawiły się wątki artystyczne i komunikacyjne związane z płaszczyzną możliwych relacji pomiędzy kontekstami polskim i włoskim. Włoska kultura artystyczna ma swoje znaczące ślady w kulturze narodowej Polaków. Świadectwem tego faktu są badania prowadzone w minionym wieku i na początku wieku dwudziestego pierwszego (dr hab. Andrzej Szociński, prof. nadzw., Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa). Obraz Włoch został bogato przedstawiony w kulturze narodowej Polaków, przekazany przez twórców okresu Młodej Polski (dr hab. Maria Januszewicz, prof. UZ, Zielona Góra). Szczególnie interesująco przedstawiają się motywy współpracy polsko-włoskiej w zakresie wymiany intelektualnej dwóch wybitnych humanistów Romana Pollaka i Giovanniego Mavera (dr Joanna Dirke-Kamola, mgr Marcin Rabenda, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Włosko-polska współpraca jest także realizowana w zakresie psychologii sztuki (dr Alina Chyczewska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu). Kanały współczesnej komunikacji znacząco się poszerzają. Współcześnie, jedną z dominujących jej postaci jest Internet oraz portal społecznościowy Facebook. Zarówno młodzież polska jak i włoska używa tego środka dla szerokich możliwości porozumiewania się i komunikowania (dr Katarzyna Ciuła-Urbaneck, Nowy Styl Group Sp. z o.o., Krosno). Ciekawym poznawczo dopełnieniem drugiej sesji był wykład przeprowadzony w języku włoskim na temat zapośredniczenia terminologii sportowej, szczególnie piłkarskiej, przez polityków w ich komunikowaniu się, zarówno w Polsce jak i we Włoszech (dr Anna Godzich, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Trzecią sesję obrad otworzył prelegent, który podjął się ambitnego zadania – konforontacji problematyki kryzysu ekonomicznego, który zarówno w Polsce jak i we Włoszech był i jest odczuwalny, a z którym to różne podmioty próbują sobie radzić (dr Tomasz Marcinkowski, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim). Z dużym zainteresowaniem słuchaczy spotkał się kolejny wykład, poświęcony kwestii percepcji polskiego ruchu solidarnościowego przez włoskiego badacza. „Il sapere rende liberi” – idea ta trafnie oddaje wartość poznawania ważnych faktów z najnowszej historii naszych krajów (mgr Ligi Bruno, doktorant Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie). Profesjonalny i przeprowadzony w języku włoskim wykład w dziedzinie semantyki, gdzie przedmiotem analiz stają się emocje ludzkie, znacząco ubogacił kompetencje językowe słuchaczy w zakresie lingwistyki, wnosząc także cenną wiedzę do dziedziny psychologii, socjologii czy kulturoznawstwa (mgr Monika Hohensee, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Wiedza naukowa, przekazywana za pośrednictwem blogów internetowych, jest już dziś faktem, który wzbudza zainteresowanie badaczy społecznych, zwłaszcza socjologów (mgr Bożena Smorczewska-Mickiewicz, Uniwersytet Zielonogórski). Środowisko zielonogórskie było reprezentowane przez kolejne dwie prelegentki, mgr Marzenę Piątkowską i mgr Martę Katulską, które – odpowiednio – przedstawiły problematykę mniejszości narodowych na przykładzie Polaków przebywających we Włoszech oraz relacji zachodzących pomiędzy wolnomularstwem polskim i włoskim. Dopełnieniem wygłoszonych prelekcji stała się interesująca debata przeprowadzona w języku włoskim. Moderowana przez Pawła Prüfera, głównego organizatora przedsięwzięcia, była próbą diagnozowania motywów, obszarów oraz głównych determinant w konstruowaniu dialogu polsko-włoskiego, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży akademickiej obu kontekstów narodowych. Zasadniczym elementem i punktem odniesienia w tej dyskusji, jak i „architektem” merytorycznej zawartości tej debaty były wartościowe poznawczo wypowiedzi doktoranta Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, magistra Luigiego Bruno.

Wydaje się, iż organizatorzy i uczestnicy konferencji stworzyli wartościową przestrzeń dla wyłonienia się idei zawartej w temacie wspomnianej debaty, będącej finalnym elementem niniejszego przedsięwzięcia. Tożsamość otwarta na dialog i współpracę – spotkanie w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 14 maja stworzyło taką stosowną okazję. Podjęte tematy, odważne diagnozy, sformułowane pytania oraz nierzadko dalekosiężne prognozy w próbach określenia tego, jak jest i jak powinno być w dziedzinie współpracy i dialogu na różnych płaszczyznach poznawczych polskich

i włoskich, dają uzasadnioną nadzieję, iż przedsięwzięcie potwierdziło słuszność intuicji organizacyjnej i koncepcyjnej pomysłodawców oraz organizatorów przedsięwzięcia. Zarówno sam przebieg wydarzenia, jego przygotowanie oraz – mamy taką nadzieję – wartościowe reperkusje, były i staną się możliwe dzięki cennym staraniom o merytoryczną jego jakość ze strony Komitetu Naukowego konferencji, ale przede wszystkim, dzięki wieloaspektowemu wsparciu Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, który za sprawą pana profesora Bogusława Śliwerskiego (przewodniczącego KNP PAN) oraz profesora Mirosława Kowalskiego (sekretarza KNP PAN) opatrzył naszą inicjatywę rangą ważnego intelektualno-kulturowego wydarzenia. Za ten wkład wyrażamy szczególną wdzięczność. Mamy poczucie skromnie ale i dobrze zrealizowanego przedsięwzięcia, efektywnie zbudowanej *relacji poznawczej*. Uczyniliśmy własnym myśl włoskiego socjologa Pierpaolo Donatiego: „Noi siamo ciò che amiamo. Tuttavia, ciò che amiamo non diventa la nostra identità personale e sociale in modo immediato, per pura sensazione o emozione. Lo diventa attraverso una certa relazione fra noi e il mondo, fra noi e gli altri. [...] Si è attivata la *riflessione relazionale*, senza la quale rischiamo sempre di perderci nel nulla”¹.

¹ P. Donati, *Sociologia della riflessività. Come si entra nel dopo-moderno*, Società Editrice il Mulino, Bologna 2011, s. 7.

